

Asia: VN/12980/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi digipalvelulain 6 a §:n muuttamisesta (tekoäly neuvonnassa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunnissa annetaan laajasti viranomaisneuvontaa muun muassa TE-palveluissa, kotoutumispalveluissa, rakennusvalvonnassa sekä varhaiskasvatuksessa.

Lakiehdotus korostaa viranomaisneuvonnan laatua ja sen varmistamista, mikä on kuntien näkökulmasta kannatettavaa. Samalla on kuitenkin tärkeää selkeyttää, miten neuvonnan laatua valvotaan ja millä tavoin laadunhallinta tulisi kunnissa dokumentoida.

Laadun varmistamiseksi kunnissa tulisi olla selkeät ja yhtenäiset menettelyt riskien tunnistamiseen, riskienhallinnan dokumentointiin sekä havaittujen puutteiden korjaamiseen. Tämä edellyttää myös vastuiden selkeää määrittelyä. Laadunvarmistuksen vastuutus nimetyille viranhaltijoille olisi perusteltua, jotta tehtävä muodostaa johdetun ja hallitun kokonaisuuden osana kunnan toimintaa. Lakiehdotus näyttäisi tuovan kunnille uuden tehtävän tai veloitteen, joka tulisi huomioida myös kunnan hallintosäännössä.

Palveluautomaation ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto muuttaa viranomaisneuvonnan työn sisältöä ja osaamisvaatimuksia kunnissa. Tämä edellyttää riittäviä henkilöstöresursseja sekä panostuksia koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen. Ilman näitä edellytyksiä on olemassa riski, että viranomaisneuvonnan laatu ja saavutettavuus heikkenevät erityisesti niissä kunnissa, joissa resurssit ovat rajalliset.

Lisäksi on tärkeää arvioida, miten uusi tehtävä ja siihen liittyvät veloitteet huomioidaan valtion ja kuntien välisessä rahoituksessa. Kunnilla tulee olla tosiasialliset taloudelliset ja toiminnalliset

edellytykset täyttää lakisääteiset velvoitteensa, jotta sääntelyn tavoitteet voidaan saavuttaa yhdenvertaisesti eri kunnissa.

Lakiehdotuksen toimeenpanon yhteydessä olisi myös syytä selkeyttää, mikä taho vastaa lain noudattamisen valvonnasta erityisesti viranomaisneuvonnan laadun osalta. Tässä yhteydessä on tarpeen arvioida valvontavastuiden kokonaisuutta suhteessa samanaikaisesti valmisteilla olevaan lakimuutosehdotukseen, jossa esitetään tiedonhallintalautakunnan lakkauttamista. Valvonnan ja ohjauksen vastuut tulisi määritellä siten, ettei sääntelyyn synny katvealueita eikä päällekkäisyyksiä.

Lisäksi viranomaisneuvonnan kehittämisessä tulisi korostaa kuntien välistä yhteistyötä. Erityisesti lakisääteisiin velvoitteisiin liittyvässä yleisluonteisessa viranomaisneuvonnassa palvelujen taustalla olevat järjestelmät ja tietosisällöt ovat pitkälti samat kaikissa kunnissa. Tästä näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista edistää yhteisiä ratkaisuja esimerkiksi valtakunnallisen tai kuntien yhteisen työryhmän kautta. Yhteinen kehittämis- ja ylläpitomalli tukisi palvelujen yhdenmukaisuutta, vähentäisi päällekkäistä työtä kunnissa ja parantaisi neuvonnan laatua sekä kustannustehokkuutta. Ilman koordinoitua yhteistyötä on riskinä, että kunnissa kehitetään erillisiä, toisistaan poikkeavia ratkaisuja, jotka kuormittavat organisaatioita ja heikentävät toimeenpanon onnistumista.

Grönqvist Charlotta
Porvoon kaupunki - Kehitysyksikkö